

Kvinnelig kontroll

Årets første utstilling i Skiens Kunstforening gjenopptar spørsmål som fremdeles fortjener en plass i diskursen rundt samtidskunsten.

Hanne Tharaldsen er utdannet fotograf og har virket som kunstner siden 2001. Hun arbeider med en teknikk hvor fotografi og maleri blir bearbejdet hver for seg, overført til lerret og deretter ferdigstilt. I et koloristisk og ekspressivt uttrykk er kunstnerens fokus det personlige og private som blir til noe universelt når man kommer til menneskets kjerne.

Tharaldsen deltok på Telemarksgalleriets temautstilling «Erotikk» i fjor. I Skiens Kunstforenings lokaler i Ibsenhuset viser hun 40 fotocollager i utstillingen kaldt «Shakti». Tittelen er betegnelse på en feminin skapende kraft i indisk mytologi, og ved å bruke seg selv som modell for bildene virkeliggjør kunstneren aspekter i denne mytologien.

Arbeider hvor fotografi integreres i mer tradisjonell malerkunst er noe vi stadig ser mer av på dagens kunstscene. Telemarksbaserte Merete Løndal er en annen kunstner som benytter fotografiet aktivt i sitt kunstnerskap, men med en annen teknikk og derav et annet resultat og uttrykk. Der Løndal bruker fotografiet mer som en skisse tar Tharaldsen det hele fysisk med i verket og projiserer bildet på lerretet.

Utfordringen ved en slik form for uttrykk er å skape en helhet mellom fotografiet og maleriet. Et avfotografert objekt er direkte og konkret, med klare linjer og avgrensninger. Et foto er ikke lenger ensbetydende med en direkte og sannferdig

avbildning av virkeligheten, men krever fremdeles noe annet av kunstneren enn et maleri. For å tilføre bildet en ekstra dimensjon vil de valgte malestrøkene være avgjørende for et godt resultat. Et fotografi kan gjøres mer utflytende, skapes mer diffust med den hensikt å fremstå som noe nytt. Men om avstanden mellom fotografi og maling som fysisk handling og teknikk blir for stor kan det stå i veien for verkets kvalitet.

Det er denne balansegangen mellom to kunstneriske uttrykk som må være samstemt for å skape et «fotomaleri». Tharaldsen lykkes til dels med noen av sine bilder, selv om noen av verkene blir for opplagte. Det oppstår et skille mellom det avfotograferte og malestrøkene, som unnlater at det skapes et helhetlig uttrykk. Flere av fremstillingene kan formalt sett sees som vakre med en solid oppbygging og komposisjon. Likevel, når motivet er en naken kvinnekropp bør det være mer

enn vakkert. En kvinneskikkelse i mer eller mindre utfordrende positur er ikke avantgarde, men det å fremstille kvinnen er stadig en utfordrende oppgave for kunstneren.

Kvinnen har vært et yndet motiv for billedkunsten siden starten, og gjennom den mannlige kunstnerens blikk har hun hovedsakelig blitt fremstilt som et kroppslig objekt. I senere tid, spesielt på 1970- og 1980-tallet, har flere amerikanske og europeiske kvinnelige kunstnere forsøkt å ta tilbake kvinnekroppen fra det såkalte «male gaze», ved å selv avbilde kvinnen i et mindre objektifiserende perspektiv i

kritisk eller ironiserende kunst. Uten direkte sammenlikning kan den kontroversielle amerikanske fotografen Cindy Sherman trekkes frem som en kvinnelig kunstner som også jobbet med seg selv som modell. Gjennom iscenesettelse og satiriske fremstillinger reiste hun spørsmål rundt seksualitet og identitet på 1980- og 1990-tallet.

Hanne Tharaldsens kvinne er plassert i et malerisk landskap som til dels utdyper og problematiserer, men også undergraver eller danner et fokusskifte. Flere av motivene har referanser til ballett og bunner i den dansedømmen kunstneren aldri fikk oppfylt. Ved å bruke seg selv som modell stiller kunstneren seg i en sårbar og utsatt posisjon, men tar på samme tid makten over kroppen og hvilke signaler som sendes. På den måten klarer hun å distansere seg fra rollen som objekt og danne et nytt fortolkningsgrunnlag. Diskursen rundt det kvinnelige objektet problematiseres når kameraet, som i seg selv tidligere sto som et symbol på det mannlige blikket, håndteres av en kvinne. Når fotograf og modell i tillegg er den samme skapes ytterligere et konfronterende aspekt. I Tharaldsens bilder er det imidlertid ofte en kvinne uten ansikt som møter betrakteren, og dette er i seg selv et paradoks.

For Hanne Tharaldsen er nok ikke formålet å bidra til en debatt om kvinnekroppen i kunsten. Men når bildene karakteriseres som selvportretter, og ansikt og identitet i stor grad er skjult, vil spørsmål rundt nettopp disse temaene komme på banen.

Teknisk har kunstneren en egen stemme. Med kvinner som fremstår mer sårbare enn erotiske er tematikken i utstillingen interessant.

Utstillingen står til 30. januar.

Kultur
puls

Kommentar
GUNHILD HORGMO